

Nr 55.

Av herr Nilsson i Kristianstad, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen i fråga om statsunderstöd åt synnerligt skattetyngda landskommuner.

Vid 1917 års riksdag beslutades i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, att för innevarande år å extra stat ställa ett förslagsanslag å 600,000 kronor till Kungl. Maj:ts disposition, att efter närmare angivna grunder utbetalas som statsunderstöd åt synnerligen skattetyngda landskommuner.

Även i årets statsverksproposition föreslår Kungl. Maj:t att riksdagen jämväl för 1919 måtte bevilja, under sjunde huvudtiteln å extra stat, ett liknande belopp.

Den lindring i skattetungan, som detta anslag avser att åstadkomma, är i väntan på en blivande kommunal skattereform av väsentlig betydelse för särskilt hårt skattetyngda kommuner. Bland de villkor, som gälla för statsbidrags tilldelande, föreskrives bland annat, att den sammanlagda kommunal-, landstings- och vägskatten skall, beräknad efter vissa närmare angivna grunder, uppgå till minst 10 kronor per hundra kronors inkomst. Även i årets statsverksproposition föreslås anslaget utgående på enahanda villkor.

Såsom förhållandena utvecklats under krigsåren, har dyrtiden för stora grupper av medborgare blivit alltmera kännbar, särskilt i våra landskommuner, där några större krigsvinster att beskatta sparsamt förekomma, och där enligt nu gällande bevillningsförordning kommunal-skatten å fast egendom utgår, icke efter den verkliga inkomsten, utan efter en till 6 procent å taxeringsvärdet beräknad avkastning, har tillståndet för löntagare, arbetare, hantverkare m. fl. blivit i skatteavseende allt svårare. Utan att de i någon mer avsevärd grad kunnat föröka sina inkomster med det sjunkande penningvärdet, ha de dock fått vidkännas, i likhet med andra medborgare, oerhörda stegringar i existensmöjligheterna. Uppenbart är, att för dessa grupper av skatte-skyldiga en skattetunga av 10 kronor per 100 kronors inkomst måste,

även om man tar hänsyn till den provisoriska skattelindring, som de tvenne senaste riksdagarna medgivit taxeringsnämnderna att för barnrika familjer bevilja, kännas ganska tryckande.

Enligt mitt förmenande förefinnas särdeles talande skäl för en ändring i villkoret för statsbidragets utgående, och mig förefaller det som om bidrag borde utgå, när den sammanlagda kommunal-, landstings- och vägskatten uppgår till åtta kronor per 100 kronors inkomst.

Önskvärt hade det naturligtvis varit, om man kunnat ordna det så, att statsbidraget endast avsett den delen av de skatteskyldiga inom kommunen, som erlägga bevillning för inkomst, men då detta icke låter sig göra, och då vid innevarande års fastighetstaxering man får hoppas, att ett efter tidsförhållandena svarande värde skall bli åsatt fast egendom, torde risken att gå den av mig här förordade vägen icke vara stor.

Den ökning i förslagsanslaget, som ett bifall till denna ändring i villkoren för med sig, är ju svår att exakt beräkna. Utskottet torde dock i detta avseende ha möjlighet att lättare än en enskild motionär bedöma detta, dock torde en ökning av anslaget från 600,000 till 1,000,000 kronor vara tillräcklig.

Med anledning av vad sålunda anförts, får jag hemställa,

1) att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts framställning under sjunde huvudtiteln om anslag för tilldelande av statsunderstöd åt synnerligt skattetyngda landskommuner besluta sådan ändring i gällande villkor och grunder, att statsunderstöd må, efter de i Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse av den 7 september 1917 utfärdade närmare föreskrifterna, utgå, när den sammanlagda kommunal-, landstings- och vägskatten inom samma kommun överstiger åtta kronor per hundra kronors inkomst;

2) samt att vid ett bifall till ovanstående yrkande öka det å sjunde huvudtiteln å extra stat till 600,000 kronor upptagna förslagsanslaget till statsunderstöd åt synnerligen skattetyngda landskommuner med 400,000 kronor eller till 1,000,000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1918.

Gust. Nilsson,
Kristianstad.